

Sairaaloiden sähkötekniikan ajankohtaispäivä 2019

Monioperaattoriverkot sairaalassa, lähitulevaisuuden haasteet

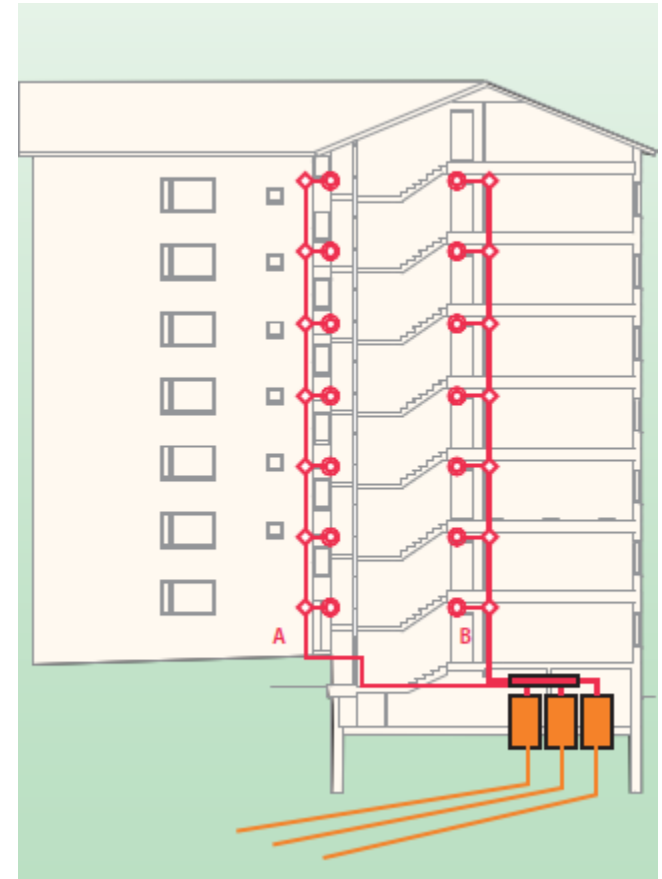
**Tero Lepistö
Browacom Oy**

Esityksen sisältö

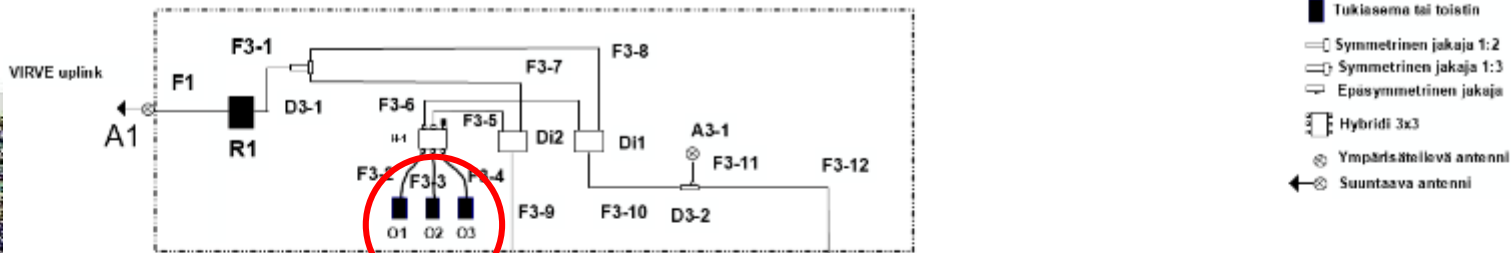
1. Monioperaattoriverkon rakenne
  - Esimerkki monioperaattoriverkosta
  - Kaupallisten operaattoreiden ja Virven kytkeytyminen sisäverkkoon
  - Esimerkki operaattorilaitteista
  - Laadun varmistaminen
  - Verkon kilpailutus
2. Virve 2.0
  - Tilanne
  - Mitä tarkoittaa sairaaloille?
  - Miten sisäverkot toteutetaan jatkossa
3. 5G
  - 5G sisäverkoissa
  - Teknisiä toteutusmalleja (skenaariota)
  - Miten sairaalat voivat valmistautua 5G-aikaan
4. Sisäverkot vs. häiriösuojatut tilat
5. RFI (Radiotaajuiset häiriöt)

Monioperaattoriverkon rakenne

1. Laitetila
  - Operaattorilaitteet, Virve-toistin
  - Hybrid Combiner
  - Mahdolliset jakajat
2. Sisäverkko
  - Kaapelointi joko 1/2" tai 7/8" koaksiaalikaapelilla (riippuen rakennuksen koosta)
  - Jakajat, jolla signaali jaetaan tasaisesti
  - Antennit, jotka säteilevät mahdollisimman tasaisen kentän rakennukseen, tai sen haluttuun osiin
3. Ulkopuolinen verkko
  - Mitään verkon sisäiseen toimintaan tarkoitettua antennia ei saa sijoittaa ulos!
  - Ainoastaan Virve-signaalin vastaanottava antenni sijoitetaan optimaaliselle paikalle

Esimerkki pienestä monioperaattoriverkosta

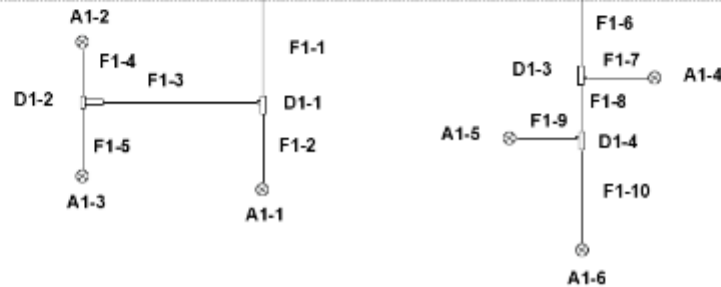

- Tukiasema tai toistin
- Symmetrinen jakaja 1:2
- Symmetrinen jakaja 1:3
- Epäsymmetrinen jakaja
- Hybridi 3x3
- Ympärisäteilevä antenni
- Suuntaava antenni

Huom! Voi vaatia kuituliityntäpisteen

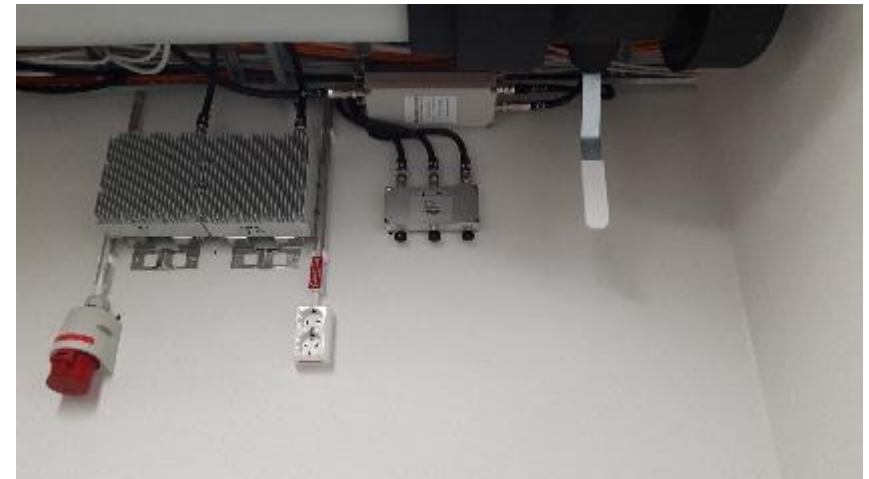
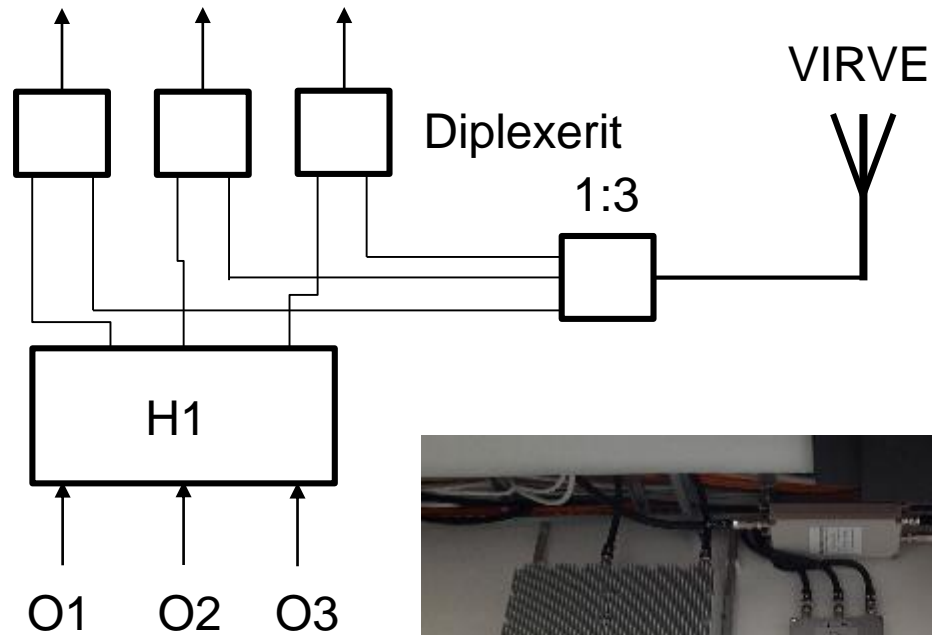

1. kerros

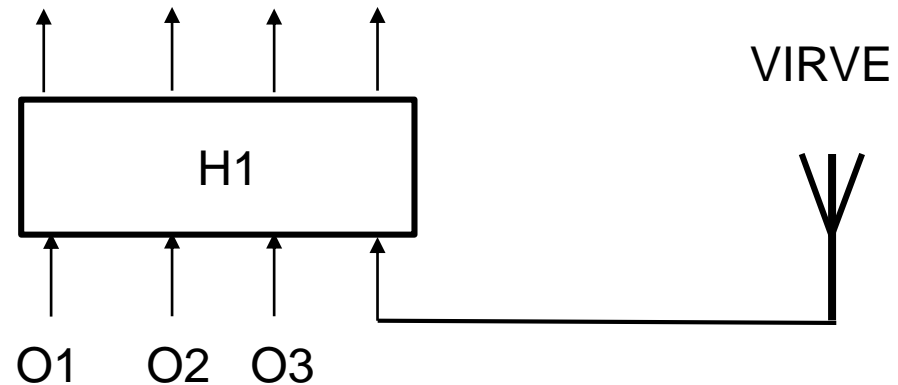
Monioperaattoriverkot, kytkeytymispiste

Sisäverkon kaapelointiin

3x3 Hybridiyhdistin+diplexerit

Monioperaattoriverkot, toteutustapoja 2

4x4 Hybridiyhdistin

- Kokonaisuutena hieman kalliimpi, mutta laadukkaalla komponentilla rakennettuna toimintavarmempi, vähemmän altis häiriöille
- Soveltuu suurempiin verkkoihin
- Taajuusalue tyypillisesti 350 MHz...2700 MHz

Operaattorilaitteet

Kuvassa malliesimerkki kahden operaattorin tukiasemalaitteista (3G, 4G)

Lisäksi tilan tarvetta aiheuttaa kolmas operaattori + sähkön syöttö sekä siirtoyhteyslaitteisto (tasasuuntaajat, mahdollinen akusto, kuituliitännät)

Viereisessä kuvassa puolestaan VIRVE-toistin

Monioperaattoriverkot, laadun varmistaminen

Monioperaattoriverkon laatu koostuu mm. seuraavista asioista:

- Laadukas suunnittelu
  - Antennien sijoittelu (häiriöriskit, kattavuus)
  - Jakajien sijoittelu (minimoidaan käytävähäiriöt)
  - Laadukkaat komponentit
- Huolellinen asennus asianmukaisilla työvälineillä
- PIM- ja DtF-mittaus koko verkolle

Vanupuikkoakin tarvitaan

Monioperaattoriverkkojen kilpailutuksesta

Monioperaattoriverkon kilpailutuksessa on huomioitava, että verkon alkuperäinen suunnitelma olisi mahdollisimman lähellä oikeaa, lopullista ratkaisua.

- Ensivaiheen suunnittelujen tasoissa on huomattavaa vaihtelua, vaikeuttaen hinnan määrittelyä
- Suunnittelun periaatteita on määritelty korteissa:
  - RT 80-11252 (matkaviestinkuuluvuus rakennuksissa) ja
  - ST 625.10 (Matkaviestinjärjestelmien Sisäantenniverkot – Suunnitteluohje)

Virve 2.0

”Erillisverkot on uudessa mallissa palveluoperaattori, ja yhteistyökumppaniksi valittu kaupallinen toimija toimittaa Erillisverkoille 4G- ja 5G-tukiasemapalvelut.”

**Virve 2.0
hankinta-
aikataulu
2019**

2019 Kaupallisten operaattoreiden kilpailutus

1.2.2019

Laki sähköisen viestinnän palveluista astui voimaan

Kevät 2019

Osallistumis-
hakemusten
vastaanotto

Vuoden 2019

loppuun mennessä
operaattori valittu

Virve 2.0

(Tämän hetken arvio nyky-Virven toiminnasta 2020-luvun loppuun saakka)

”Kun 4G-verkko ruuhkautuu esimerkiksi suuressa yleisötapahtumassa, turvallisuusviranomaisten yhteyksien häiriötön toiminta varmistetaan useiden prioriteetti- ja altapurkutoimintojen avulla. Aivan äärimmäisessä kriisitilanteessa kuluttajat voidaan ohjata 3G- ja 2G-verkkoihin ja 4G-verkko rajataan ainoastaan turvallisuusviranomaisten käyttöön.”

Mitä Virve 2.0 tarkoittaa sairaaloille?

Sisäpeittoratkaisut

Koska vuoden 2022 jälkeen Virve 2.0 toimii kaupallisen operaattorin verkossa, julkisissa tiloissa kuuluvuus toteutetaan kaupallisten operaattoreiden sisätilapeitolla. Erillisverkot suosittelee tekemään sisäverkkototeutukset laajakaistaverkkoina, jolloin yksi yhteinen verkko toimii nykyisen Virve-verkon ja arviolta vuonna 2022 käyttöön otettavan Virve 2.0:n taajuuksilla. Sisäverkkoon kytkennän lisäksi sisäverkon suunnittelussa on huomioitava pelastustoimen vaatimukset kohteen käyttötarkoituksen mukaan.

Suomen Erillisverkot, Virve-tietoa

Mitä Virve 2.0 tarkoittaa sairaaloille?

Digitaalisten palveluiden lisääntyessä tulee sisäverkon virheettömyyden toimivuuteen kiinnittää huomiota.

Todennäköistä on, että sisäantennitiheyttä joudutaan kasvattamaan erityisesti päivystyksen alueilla, sekä luonnollisesti muilla kriittisillä sairaalan toiminta-alueilla.

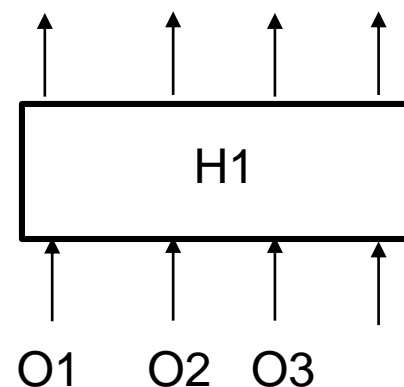
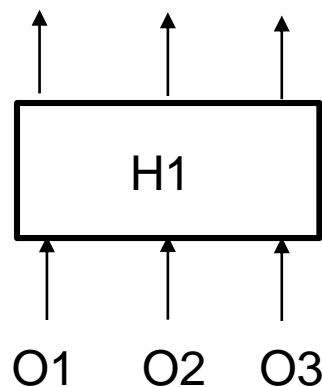
Merkittävin syy tähän on se, että taajuusalue muuttuu 380 MHz:stä -> 700..2700 MHz:iin ja jatkossa 3,5 GHz:iin (5G). Radiosignaalin eteneminen heikkenee huomattavasti taajuuden kasvaessa.

Esimerkki tietoturvalisäisestä matkapuhelimesta: Bittium Tough Mobile

Monioperaattoriverkot, toteutustapa tulevaisuudessa (Virve 2.0)

3x3 tai 4x4 (tai 2x2) Hybridiyhdistin

- Virve-komponentit poistetaan
- Mikäli verkossa on vain Virve-taajuuksille soveltuvia komponentteja -> vaihdetaan monitaajuusversioiksi.
- Kaapelointi käy sellaisenaan

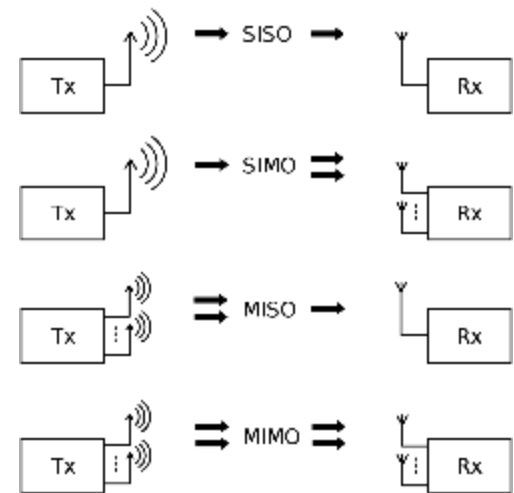
Mitä 5G tarkoittaa sisäverkkojen kannalta?

Tällä hetkellä 5G-lisenssien haltijat (DNA, Elisa, Telia) käyvät kaupallisia ja teknisiä neuvotteluita OEM-valmistajien kanssa. Tietoa valituista teknologioista ei vielä ole.

On kuitenkin perusasioita, joihin voi valmistautua:

Mikäli langattoman tiedonsiirron suurempaa kapasiteettia halutaan hyödyntää tulevaisuudessa, tulee sisäverkot jatkossa rakentaa ns. MIMO- (Multiple Input, Multiple Output) ratkaisuna.

- Käytännössä tämä tarkoittaa sisäverkon kahdennettua kaapelointia ja antennien vaihtoa.
- Mikäli kapasiteetin lisäystarve ei ole suuri, oikean taajuusalueen komponentit toimivat ilman vaihtotarvetta

Mitä 5G tarkoittaa sisäverkkojen kannalta?

Uuden teknologian myötä sisäverkkojen rakentaminen muuttuu hieman:

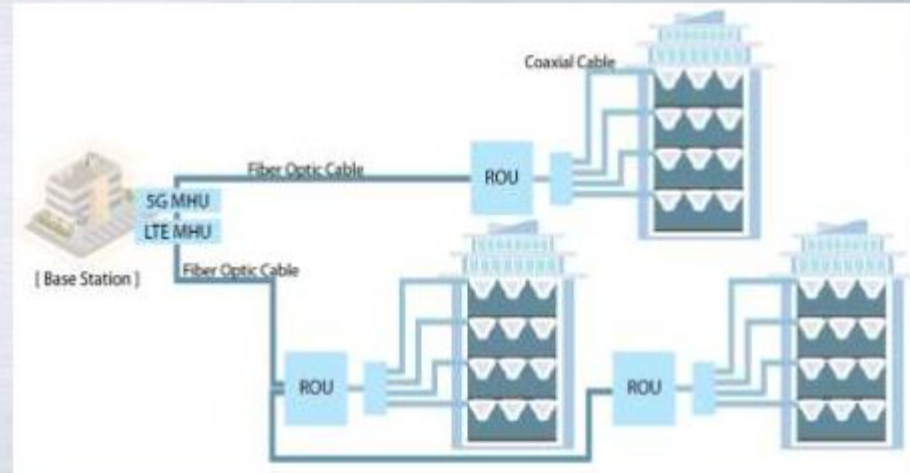
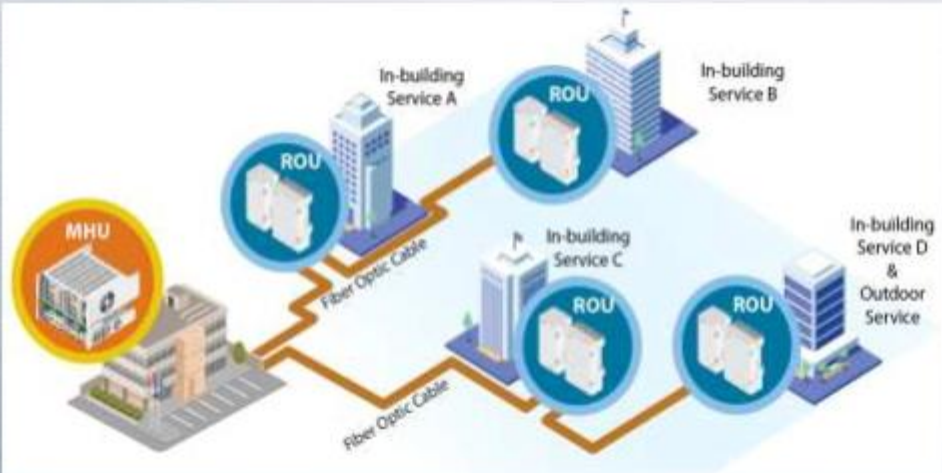
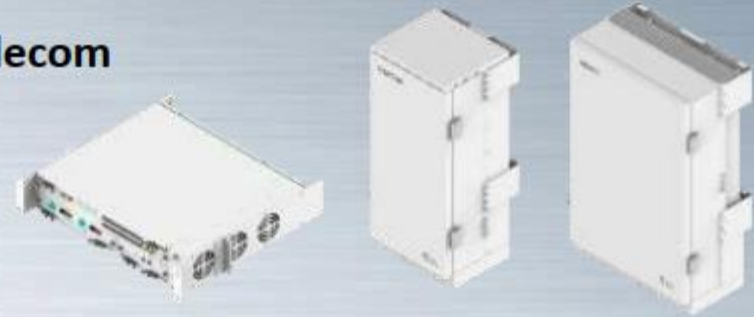
- Kuitukaapelien käyttö lisääntyy
- Antennitiheys tulee kasvamaan
- Välivahvistimien (toistimien) määrä tulee kasvamaan

Yksi mahdollinen 5G-skenaario, 3.5 GHz

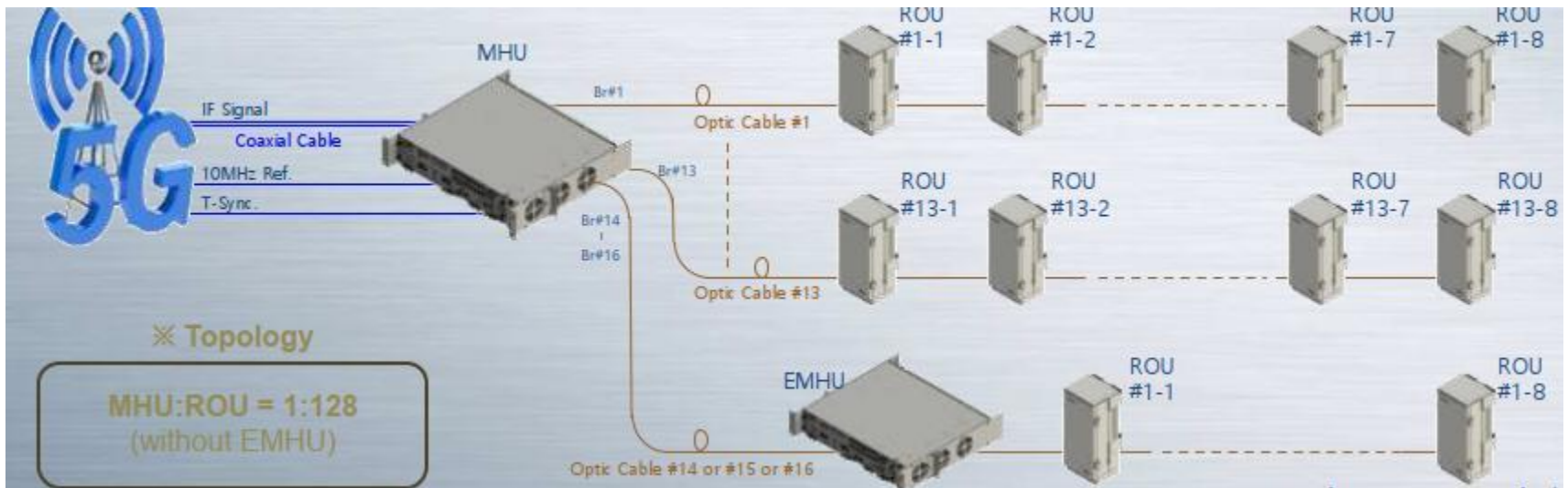
Domestic (Korea) : 3.5G Optic Repeater for Korea Telecom

- 3.5G Optic Repeater – 5G NR in-building solution,
- Development completed : Dec, 2018

- Currently on-going evaluation test with Korea Telecom

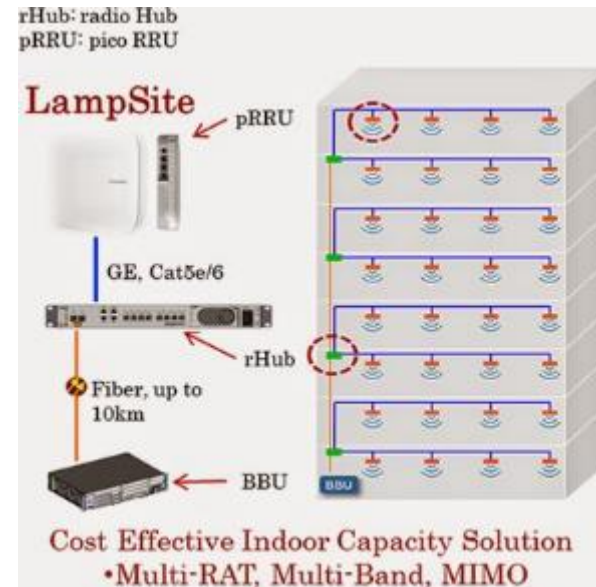
Yksi mahdollinen 5G-skenaario, 3.5 GHz

5G-tukiaseman signaali jaetaan kuitukaapelilla MHU:lta (Main Hub Unit) ROU:lle (Remote Optical Unit), joka toimii ikään kuin toistimena.

- Tällä ratkaisulla saavutetaan jopa useiden satojen antennien verkko

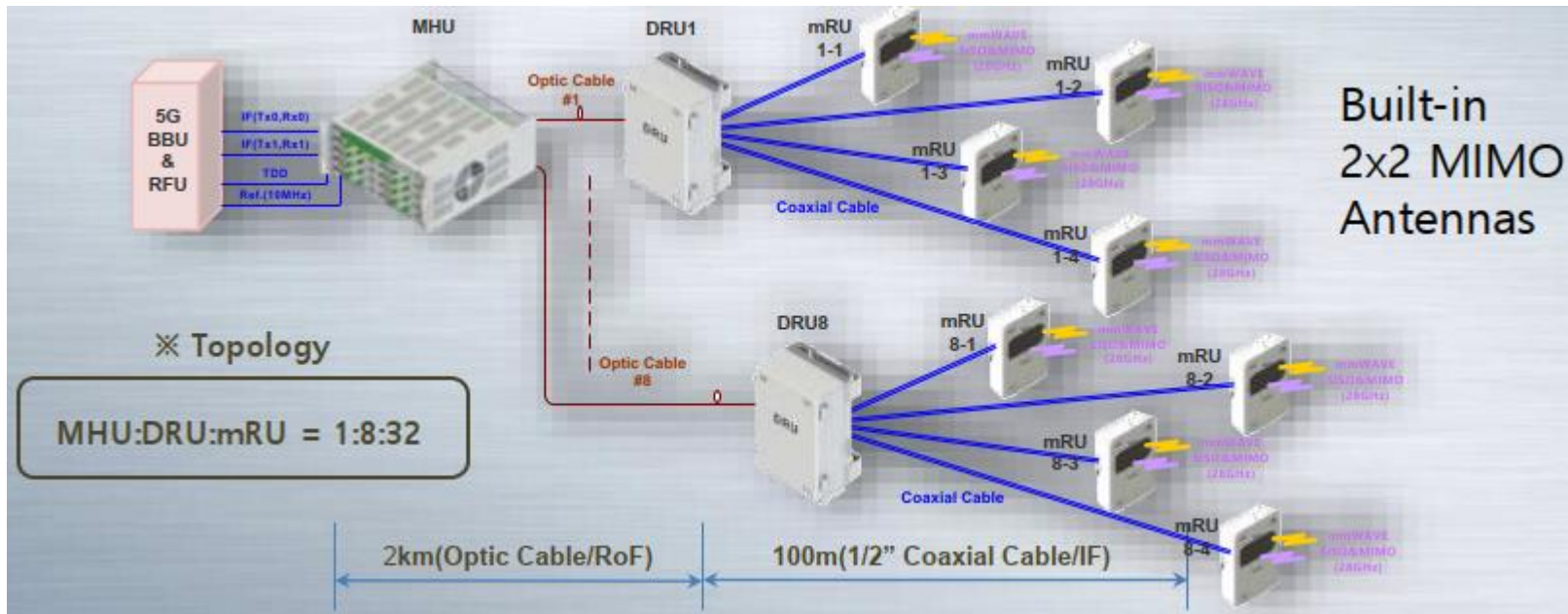
Huawei LampSite

5G-tukiaseman signaali jaetaan kuitukaapelilla BBU:lta (Base Band Unit) RHUB-yksikölle, joka jakaa signaalin pRRU:lle (pico Remote Radio Unit), jotka toimivat paikallisina antennina

- RHUB-pRRU-välinen kaapelointi joko optinen kuitu tai Cat-kaapeli

28 GHz:n 5G, mitä sillä saavutetaan?

Etäisyydet ovat varsin rajalliset, viiveet rajoittavat

- Testeissä saavutettu alle 1 μ s viive
- Ns. Hot Spot-käyttö, nopeudet arviolta 10 GB luokkaa

Kannattaako 5G huomioida nykyisten sisäverkkojen suunnittelussa?

- Komponentit, jota käytetään, kannattaisi olla 5G-yhteensopivia. Näin säästetään tulevaisuuden kustannuksia.
- On syytä myös miettiä missä 5G olisi hyödyllinen, vai riittääkö 4G-nopeudet.

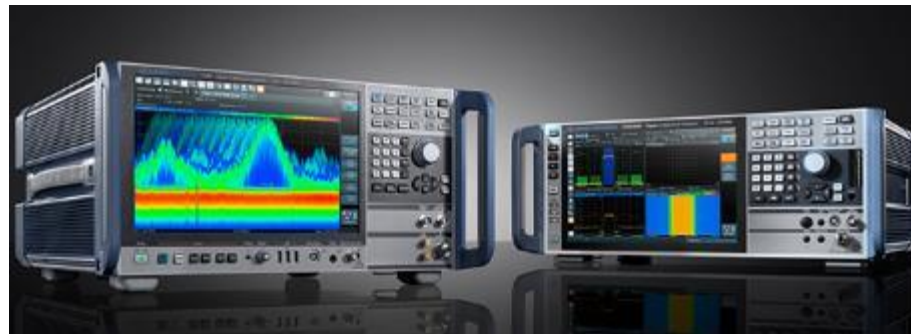
Sisäverkot vs. häiriösuojatut tilat

- Mikäli huoneessa on esim. säteily suojaus, tyypillisesti myös matkapuhelinsignaalin eteneminen on estynyt
  - Mikäli tilan suojaus ei yllä kattoon (esim. vain seinät), tällöin signaali on mahdollista saada tilaan monitie-etenemisen kautta
    - Tällöin antenni pyritään sijoittamaan käytävälle tilan läheisyyteen

RFI (Radio-Frequency Interference)

- Radiotaajuisten häiriöiden vaikutusta sairaalan laitteisiin pyritään minimoimaan mm.
  - Parantamalla laitteiden suojausta
  - Tarvittaessa kieltämällä puhelinten käyttö tietyissä häiriöalttiissa tiloissa
  - Hyvä sisäverkko pienentää myös matkapuhelimen lähetystehoja ja näin myös häiriöriskiä
- Mikäli häiriön epäillään aiheutuvan RFI:stä, voidaan taajuuksia tutkia spektrianalysaattorilla (esim. Rohde & Schwarz)

Autamme mielellämme mikäli asiasta heräsi lisäkysymyksiä!

- Toimitusjohtaja (suunnittelu/myynti):
  - Tero Lepistö, GSM 050 404 1346
- Liiketoimintajohtaja/myynti, asennuspalvelut:
  - Timo Visuri GSM 040 828 5139
- Vierailuosoite: Revontie 45, 90830 Haukipudas

KIITOS!